

ITEM NO 10547/53

TRANSLATION RECOMMENDED x

B/MP
VIII/W-73070
24 Oct

CZECHOSLOVAKIA

EXILE

RFE

Jamming Stations

CRITICISM OF RFE BROADCASTS

SOURCE SALZBURG/WELS : A 20-year-old refugee who escaped to Austria in late May 1953.

DATE OF OBSERVATION : 1953

ENGLISH SYNOPSIS

Subsource often listened to RFE broadcasts and like other listeners appreciated them. After his flight he was surprised to find his own people fighting against RFE and trying to influence new refugees to inform on RFE reporters. Those people, mostly Slovakian "separatists," are mentioned in this report and their activities are described.

EVAL. COMMENT : This report gives another criticism of RFE broadcasts, however, without any essential details. It deals more with the situation in LINZ where refugees are influenced against RFE by two priests who are known in this office as are their activities.

SPECIAL ATTENTION : RADIO LIST

x x x

Kritika vysielania RFE

Informátor vlastnil radio značky TALISMAN, ktoré kúpil vo februári 1953 a platil zaň 5.400 Kčs. Prístroj si zakúpil v národnom podniku ELEKTRA v ALBRECHTICIACH.

/more/

S vysielateľom bol veľmi spokojný, pretože mohol na ňom počúvať všetky zahraničné stanice, hoci bol pomerne maličký. Podľa možností počúval vysielanie britského rozhlasu BBC, Hlas Ameriky, ale najčastejšie relácie RFE. Nakoľko pracoval na riaditeľstve štátnych statkov ako šofér, nemohol vysielanie pravidelne počúvať a preto si zapíal radio iba príležitostne. Samozrejme, že žiadnú voľnú chvíľu nevynechal a keď bol doma tak večer sedával u radia.

Vysielanie RFE počúval na roznych vlnách. Na strednej vlne bolo vysielanie najlepšie počuť na 417 metroch ale iba vo večerných hodinách. Na krátkych vlnách počúval vysielanie na 19, 25, 31, 40 a 49 metroch a najlepšie na 19 metroch. Ovšem ak bola niektorá výška vlny hodne rušená tak vyhľadal vždy pásmo na ktorom bolo rušenie najmenšie. Bez rušenia nebolo žiadne vysielanie.

V ALERECHTICIACH sa vyprávalo, že rušič je umiestený v STRATENEJ VODE okres KRNOV. Tento rušič má údajne účinnosť do 90 km.

Informátor hovorí, že bol s vysielaním celkom spokojný a všetko sa mu pášilo. Vysielania ho utvrdzovaly v jeho myšlienkách, že na západe je lepšie ako na východe a práve vysielania prispeli najviacej k tomu, že sa rozhodnul utiecť za hranice. Nerozumel dobre iba jednej relácii, ktorá bola pre neho veľmi ťažká. To bola relácia "Slovo a svet". Hudba ho pomerne málo zaujímala, preto sa bez nej aj obišiel. Jeho zaujímali najviacej události z domova, ktoré napiato počúval, pretože doma sa o tom nikdy nedozvedel. Ak sa niečo stalo tak sa správa iba šepkáním rozširovala, noviny ani radio sa o ničom nezmenilo, preto nevedel či tomu môže veriť. Keď však RFE hlásilo nejakú správu tak tejto na 100 percent veril. Pri počúvaní bolo lepšie počuť vyššie pribojnejšie hlasy než hlboké tony ktoré s rušením splývaly a človek nič nerozumel. Keď doma rozhlas počúval, tak si myslel iba toľko, že vysielateľ sa zaoberá výlučne bojom proti komunizmu, bojom proti utlačovaniu porobených mas.

Na jeho okolí nebol nikto pre počúvanie západného rozhlasu potrestaný. Zakázané bolo pri jednom prijímači počúvať viacej ako jednej osobe a samozrejme bolo zakázané aj rozširovanie správ tohoto vysielateľa. Čo sa trestov týká, tak ako už bolo spomínané, priamo za počúvanie západného rozhlasu nebol nikto potrestaný ale ak sa dostal pre niečo pred súd a bolo o ňom známe, že počúva RFE, tak mu to súdca v rozsudku vytknul. Toto bolo aj priťažujúcou okolnosťou, lebo súdca vždy povedal, že ho k zločinu priviedlo počúvanie RFE, kapitalistického štvavého rozhlasu. Tak bol na príklad jeden traktorista obžalovaný pre sabotáž. O tomto bolo známe, že počúval RFE. Samozrejme súdca mu toto častejšie počas preličenia predhadzoval na oči a potom v rozsudku uviedol ako priťažujúcou okolnosť, že sa nechal k sabotáži svať vysielateľom RFE.

Vysielanie RFE počúvali aj SNBáci. Informátor býval u jedného vrchného strážmajstra SNB a keď sa vrátil z práce tak počul, že mal vždy zapiaté radio a že počúval vysielanie zo západu. Pri jednej príležitosti sa s ním o RFE shováral a vrchný strážmajster poznamenal: "Keď už vysielajú tak nech vysielajú, ale by predsa len nemali toľko nadávať."

Informátor nakoniec poukazuje ešte na jednu dôležitú vec, ktorá ho pomerne veľmi zklamala. V reláciách RFE počul vysielateľ o zemiách na západe a všetko bolo tak nádherné líčené, že každý sa veľmi ľahko rozhodne utiecť na západ. Často vysielali o osudoch emigrantov, ktorí sa na západe rýchlo zmohli a teraz sa im vedie veľmi dobre. Ti, ktorí toto vysielali zabudli však poznamenať, že to sú emigranti, ktorí už v cudzine žijú dlhé roky a preto sa už k ničomu dopracovali. Pri tom však nepovedali čo čaká uprchlíka, keď dnes utečie z komunistického rája a trvá to veľmi dlho než môže vobec vycestovať. /Toto je názor informátora, ktorý si osvojil už v exile./ Bolo by dobré, keby RFE upozornilo ľudí, ktorí sa chystajú utiecť na západ, že musia počítať s veľkými ťažkosťami. Týmto by sa zabránilo v úteku ľuďom, ktorým sa doma ako tak obstoja nevedie a nehrozí im bezprostredné nebezpečenstvo. Títo chcú utiecť do zahraničia iba z romantičnosti a na západe zažijú iba sklamanie. Informátor sníval taktiež o západe

na základe relácií RFE a bol veľmi sklamaný, keď srovnával skutočnosť do ktorej sa po úteku dostal a s tým čo ve vysielaní RFE doma počúval.

Chováranie vysielateľa RFE v exile.

Ve slobodnom svete počul opäť vysielanie RFE vo VIRTUNI a ešte bol stále spokojný. Neskôršie sa dostal do kruhov Slovákov-separatistov a až sa zhrozil, keď počul koľko špíny na vysielateľ RFE navyprávali. Tito uprchlíci chovárali všetkých zamestnancov RFE bez výnimky či to boli Česi alebo Slováci. Už teraz sa im vyhrážajú čo s nimi urobia až sa vrátia domov a bude opäť "Slovenský štát". Toto nadávanie a argumentovanie išlo tak ďaleko, že informátor skoro týmito rečiam uveril zvlášť keď srovnal svoje polozenie v cudzine ktoré údajne zapríčinilo RFE.

Medzi iným sa od týchto "separatistov" dovedel, že iba zamestnancom RFE môže každý uprchlík ďakovať tomu, že sa nachádza v exile. V RFE totiž sedia všetko ľudia, ktorí sú zrádcovia. Doma kolabovali s komunistami, potom utiekli za hranice a teraz sa zase zapredávajú za americké dolare. Vedie sa im veľmi dobre, pretože sa pre týchto zamestnancov stavajú samé paláce /mysleno tým asi obytné domy/ a uprchlíci musia žiť v zavšivených táboroch. Vraj peniaze, ktoré sa vyhadzujú na toto neúčinné vysielanie mali by sa použiť na zmiernenie biedy uprchlíkov.

Samozrejme po týchto rečiach bola informátorova dôvera v RFE úplne podvrátená. Po týchto rečiach myslel trpkosť na ľudí doma, ktorí sú takto klamaní. Chvála Bohu, prišiel zavrásu na pravú cestu, lebo sa presvedčil, že sú to ľudia, na ktorých reči sa nemože veľa dať. Bolelo ho iba to, že takýmto spôsobom podkopávajú autoritu jediného vysielateľa v zahraničí, ktorý skutočne bojuje proti komunizmu a dodáva drahým doma nádej na oslobodenie a vytrvanie v boji proti utlačiteľom.

Ešte horšie to bolo, keď prišiel do LINCA, kde sa stretol opäť s takými uprchlíkmi, ktorí viedli demagogické

reči proti vysielacu RFE. Informátor spomína, že týchto uprchlíkov vedie v LINCI kňaz menom FABERA /fnu/ a kňaz BABIK /fnu/, ktorí buntošia všetkých mnovoprišlých uprchlíkov a dávajú im inštrukcie, aby nechodili na RFE a nevypovedali nič, lebo privedú iba svojich príbuzných do nešťastia. Samozrejme, že hodne uprchlíkov, najmä Slovákov týchto kňazov uposluchne a vyhýba sa výpovedi. Trvá to potom hodne dlho, než sa uprchlíci dostane ze spárov týchto nezodpovedných kňazov, ktorí by chceli ešte aj v exile obchodovať s náboženským cite- ním uprchlíkov miesto toho, aby sa starali o uprchlíkov po stránke duchovnej tak, ako by sa staral každý poriadny kňaz keď už do exilu zutekal. K ľuďom, ktorí robia pro- pagandu medzi uprchlíkmi proti RFE, patrí aj redaktor MORIC /fnu/, ktorý by chcel z toho vytloč politický ka- pitál a preto navštevuje uprchlíkov aj v uprchlickom tá- bore vo WELSU kde ich nahovára pre svoju skrachovanú politickú stranu.

Odrádzania ľudí od vypovedania pre RFE by sa mal urobiť už raz koniec, pretože je to iba hatenie úsilia Američa- nov, u ktorých na jednej stránke tieto elementy našly zamestnanie a živobytie v exile, na druhej strane zase celkom otvorene hatia prácu tohoto vysielaca, ktorý naj- účinnejšie bojuje proti komunizmu.

F n d